

ชื่อเรื่อง

แนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการดำเนินงาน
ของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
“A proactive integrated supervision approach to
promote the implementation of sufficiency economy
schools in education towards sustainable
development Chiang Mai Primary Educational Service
Area Office 1”

ผู้วิจัย

ธัชกร พรเวียง

คำสำคัญ

การนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุก, สถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 2) ออกแบบและพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ 3) ใช้และหาประสิทธิผลแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ และ 4) ประเมินแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ แบ่งการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ มี 3 ขั้นตอนย่อยดังนี้ คือ 1) การศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ใช้การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการจัดสนทนากลุ่ม จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 2) การศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ใช้การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ จำนวน 9 คน และ 3) การศึกษาแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ มี 2 ขั้นตอนย่อยดังนี้ คือ 1) การยกร่างแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง และ 2) การตรวจสอบคุณภาพของร่างแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ใช้การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จาก ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 3 การใช้และหาประสิทธิผลแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ โดยได้นำแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ไปใช้กับสถานศึกษาพอเพียงที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2563 โดยเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จำนวน 11 คน และผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ของ

สถานศึกษาพอเพียง จาก 10 โรงเรียน จำนวน 185 คน และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ จากผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และสถานศึกษาพอเพียงที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบบันทึกการประชุม แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ องค์ประกอบที่ 1 การเข้าใจการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ของผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศมีการดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่อง เป็นระบบ องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึง มีกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การติดตาม และรายงานผลการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาตามหนังสือสั่งการจากหน่วยงานโยบายเท่านั้น และ องค์ประกอบที่ 3 ผลการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการนำเสนอผลการนิเทศที่เกิดจากการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาตามระยะเวลาช่วงประเมินแต่ขาดการเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาที่เป็นปัจจุบัน ผลการศึกษาแนวทางการนิเทศบูรณาการเชิงรุกฯ องค์ประกอบที่ 1 การเข้าใจ ควรกำหนดแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ที่มีการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม องค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึง ควรกำหนดกระบวนการในการดำเนินงานร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา และ องค์ประกอบที่ 3 ผลการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรกำหนดประเภทของผลที่เกิดจากการนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่จะพัฒนาขึ้นให้สถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาสามารถนำไปเป็นฐานข้อมูล สำหรับใช้ในการวางแผนการดำเนินการสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการออกแบบและพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ พบว่า แนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบและกระบวนการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุก 5 ขั้นตอน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 เข้าใจ เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยนำเข้าที่ทำให้แนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย ได้แก่ นโยบายที่ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพและความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สภาพและความต้องการที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา คณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา และสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายในการรับการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ องค์ประกอบที่ 2 เข้าถึง เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศและเทคนิคการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ และ องค์ประกอบที่ 3 พัฒนาสู่ความยั่งยืน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดจากการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ดังภาพ

แนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ภาพแสดงแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ

ผลการประเมินแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ด้านความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทางฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน

ผลการใช้และหาประสิทธิผลแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ พบว่า ผลการ
ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้าน
การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ผลการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ เพื่อ
ส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ผลการประเมินของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินของสถานศึกษาพอเพียงที่เป็นศูนย์
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนของสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและสถานศึกษาพอเพียงที่เป็นศูนย์
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ร้อยละของผู้เรียนที่มีเกรดเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม ในระดับดี (3.0) ขึ้น
ไป สูงกว่าปีที่ผ่านมา จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90 และ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของผู้เรียนภาพรวม ระดับประถมศึกษา ในระดับดีขึ้นไป สูงกว่าปีที่ผ่านมา จำนวน 10 แห่ง
คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการประเมินแนวทางการนิเทศแบบบูรณาการเชิงรุกฯ ด้านความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

Abstract

This study aimed to study the proactive integrated supervision approach to promote the implementation of sufficiency economy schools in education towards sustainable development Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1. The operation is divided into 2 parts as follows: 1) Study the composition, current conditions, and proactive integrated supervision approach. use the study of documents related to research focus group discussions and interviews with experts from qualified school administrators Teachers and study supervisors, a total of 21 people. The tools used were forms for recording documents, recordings of focus group discussions and interview forms 2) Design and develop a proactive integrated supervision approach. Use workshops and Connoisseurship. from administrators of sufficiency economy schools in education, teachers and education supervisors and experts, totaling 15 people. The tools used are the meeting recording form the feasibility and feasibility assessment form, respectively, were the statistics used in the data analysis, i.e. mean, standard deviation. and content analysis the results showed that there are three components of proactive integrated supervision: Component 1) Understanding, 2) Accessibility, and 3) Sustainable Development. The current state of supervision lack continuity, systematicity, and lack of clear coordination an integrated, proactive supervision approach to promote the implementation of sufficiency economy schools in education towards sustainable development should have clear policies and working groups to promote and support. The results of the design and development of a proactive integrated supervision approach to promoting the implementation of sufficiency economy schools in education. towards sustainable development The Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1, has 4 components: 1) Understanding, 2) Accessibility, 3) Sustainable Development, and 4) Feedback. Assessment of a proactive integrated supervision approach Overview of suitability and feasibility at the highest and highest levels, respectively.

Keywords: A proactive integrated supervision approach, Educational sufficiency schools.